

не вертати

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

"BIBLOS" UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY
238 E. 6th St. New York, 10003

SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$4.00
Editor: N. Sydor Czartak, Ph. D.

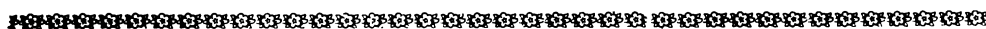
журнал

Ч. 2. / 157 /

КВІТЕНЬ - ЧЕРВЕНЬ 1977

РІК XXIII.

ХРИСТОС ВСКРЕС



ПЕРШИЙ ДЕНЬ СВОБОДИ УКРАЇНИ

1917



1977

Дня 1 квітня 1917 року Українська Центральна Рада у Києві організувала в столиці величавий маніфестаційний похід на честь історичного свята свободи українського народу, оголосивши це свято Першим

Днем Свободи. У маніфестаційному поході, як подавали тодішні київські газети, взяло участь понад 100,000 осіб -- цивільного населення і війська.

На відбитці видно Президент

та УНРівські проф. Михайла Грушевського разом з Урядом УНР Генеральним Секретаріатом та маніфестуючою колони населення і війська з прапорами



29 КВІТНЯ – ДЕНЬ
УКРАЇНСЬКОГО МОРЯ
І УКРАЇНСЬКОЇ ФЛОТИ



День 29 квітня у нашій по-
вітній історії відзначається як
День Українського Моря і Ук-
раїнської Флоти. Цей день
попередили такі історичні по-
дії: 3 перших днів української
революції в 1917 р. українські
морські на кораблях парської
чорноморської флоти створи-
ли Чорноморську Генераль-
ну Раду та вислали своїх де-
легатів на Український Військовий
З'їзд у Києві.

Дня 23 грудня 1917 р. МЦРа-
да створила Український Цен-
тральний Морський Секретар-
ят, який пізніше став Міні-
стерством Морської Флоти.

Дня 13 березня 1918 р. це
міністерство проголосило, що
всі кораблі на Чорному Морю
стають Українською Держав-
ною Флотою



Видання

- 19.-ЗВІДОМЛЕННЯ Виділу "КРУЖКА РОДИЧІВ" при Державній Гімназії з українською мовою навчання в ПЕРЕМИШЛІ за шкільний рік 1935-36 з Альманахом, п. н. "З ЮНИХ ДНІВ, ДНІВ ВЕСНИ". Друге видання, Кліфтон, Н. Дж., Складом і доповненнями Петра Ямняка, ЗСА, 1976. Сторін ХХІУ+240. В оправі.
- 20.-"ДЕРЖАВА НЕ ТВОРИТЬСЯ В БУДУЧЧИНІ, ДЕРЖАВА БУДУЄТЬСЯ НИНІ." /О. Ольжич КАЛЕНДАР=АЛЬМАНАХ "НОВОГО ШЛЯХУ", на 1977. Друком і накладом "НОВОГО ШЛЯХУ". Торонто, Онт., 1977. Зредагувала Редакційна Колігія. Обгортка мистця М. Михалеви́ча. Сторін 200./
21. Феденко, Панас: ГОЛОВНИЙ ОТАМАН. із культурної та політичної діяльності Симона Петлюри. Видацництво "Наше Слово". Мюнхен - Лондон, 1976. Ст. 42+6.
22. Полтава, Леонід: ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПОМОЧІ в Америці й Канаді /з 1914 року/. Друковано в Нью Йорку, "Св. Софія", 1976-1977 Обкладинка Л. Сидоренко. У 200-річчя ЗСА у 100-річчя з часу поселення перших українців у Америці, у 15-річчя УНПомочи в Канаді.. / Сторін 408. Ціна \$8.-
23. Ковшун, Микола: ЕПІЛОГ ПРИЙДЕ. Збірка драматичних творів. Накладом автора. Канада, 1975. Сторін 175+1 неп. Ціна прим. \$6.-
- 24.-Українська Громадська Група Сприяння Вмконанню Гельсінських Угод. Київ, Україна. ДЕКЛАРАЦІЯ і МЕМОРАНДУМ Но.1. Приготовані до друку УІС?Смонос, кип" для УГСТУ на Україні. Вашингтон, ЗСА. Надруковано коштом УНСоюзу. В-во "Свобода", 1977. Стоін 32/двомовне/.
25. Штепа, Павло...: СЛОВНИК ЧУЖОСЛІВ. ЗНАДІВКИ. Видали Іван Гладун і Сини. Торонто, 1976. /Передмова видавців/. Стор. 37+3, неп. /СЛОВНИК сам- це є велика книга. Її можна замовляти у видввців, або в автора: П. Штепа, Р. О. В. 111, Ста, "М"., Канада, Довнсю, Онт.
- 26.-УКРАЇНЦІ в американському та канадійському суспільствах. Соціологічний Збірник. Зред. В. Ісаїв. Торонтський Університет. В-во П. М. Коць. Джерзі Сіті 1976. Сторін 360. Ціна \$12.50.
27. Лівчицький, М.: ВІДНОСИНИ ЗАХІД=СХІД і проблеми поневолених Москвою націй. Мюнхен. Коштом Г. Лівчицької, 1975, сторін 404+4. Ціна \$10.-
28. Черинь, Ганна: НЕБЕСНІ ВІРШІ. /Поезії і поема "Добро і Зло". В-во. Ю. Середяка. Буенос-Айрес, 1973. Стор. 107+5. Ціна \$4.-
29. Галан, Анатоль: Ж И Т Т Я /Оповідання/. В-во Юліяна Середяка. Буенос-Айрс Аргентина, 1976. Сторін 196+2. Ціна \$4.-
30. Волиняк, Петро: ПОГОВОРИМО ВІДВЕРТО. Вибрані статті й оповідання. "Нові Дні". Торонто, 1975, сторін 662, ціна \$13.-
31. Липинський, В'ячеслав: ТВОРИ. Архів ч. 6. Студії. Загальна редакція Євген Зиблікевич. Філядельфія, 1973, сторін 450. Ціна \$16.-
32. Ортинський, Іван, о., д-р: БОГ і УКРАЇНА і інші проповіді /Офсетова відбитка Сторінок 28. ілюстроване видання.
33. Ортинський, Іван, о., д-р: ПРОПОВІДІ /фотостатичне видання/ сторін 32.
- 34.-КАТЕХИЗМ. Частина Перша. Коротка наука віри в питаннях і відповідях., /зладив/ о. Атанасій Купицький, ЧСВВ. В-во ОО. Василян, Прудентополіс, 1964. /Перевидано "офсетом" у Німеччині Мюнхен,
- 35.-ПІСНЯ ДО МАТЕРІ ЮЖОЇ В ЛЮРДІ. /Переклад/ накладом й передруком о. Іаргай. Мюнхен, сторінок 16.
- 36.-СВЯТЕ ХРЕЩЕННЯ. ЕКЗОРЦИЗМ. МИРОПОМАЗАННЯ. БЛАГОСЛОВЕННЯ ВОДИ. ВИВІД. СВЯТІ ТАЙНИ. /Мюнхен/, сторін 32.
- 37.-КАЛЕНДАРЕЦЬ /Кишеневий на/1977 рік Божий. /Мюнхен/. Сторінок 12+12..
- 38.-з БОГОСЛУЖЕБНИХ ТЕКСТІВ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ. /Мюнхен/, 1976. Сторін 24.,
- 39.-КОЛЯДНИЧОК. КОЛЯДИ і ШЕДРИВКИ. Текст і ноти. /Мюнхен/, Сторін 32.
- 40.-У ВИФЛЕЄМІ НИНІ НОВИНА. Ілюстрації з Різдва Христового й побажання.

=====

ПВСИМО ПРИСИЛАТИ НАМ ВСЯКІ СВОЇ ВИДАННЯ ДЛЯ ОПИСУ ЇХ У ЖУРНАЛІ "БІБЛОС!!"

=====

/ ПЕРІОДИКИ

1. = **A B N CORRESPONDENCE. Bulletin of the Antibolshevik Bloc of Nations**
Munich-W. Germany,
Рік XXVII. Ч. 6. Листопад-Грудень, 1976. Сторін 48+ обкладинка. Ілюстр. в.
2. **АВАНГАРД.** Журнал Української Молоді. ч. 6/131/, Р. XXX. Двомісячник. Видає Це
нтральна Управа СУМ. Брюксель, Бельгія, стор. 321-400.
3. **БЮЛЕТЕНЬ** Комітету Будови Україн. Католическої Церкви св. Юра в Нью Йорку. Рік 1976,
15 грудня, 1976. ч. 2. Сторін 18.
4. **ВІРА Й НАУКА.** ч. 88. Січень-Лютий, 1977. Український релігійний журнал. Реда-
гує Ред. Коллегія. Бруклін, Па, сторін 40+ обкладинка.
5. **ВІСНИК** ООЧСУ. Суспільно-політичний місячник. Рік XXXI. ч. 2./334/. Лютий, 1977
Нью Йорк, сторін 32+ обкладинка.
6. **ВІСНИК** Світового Конгресу Вільних Українців. Рік III. ч. 2. Грудень, 1976,
Торонто, Канада, сторін 47+1 непагінована.
7. **ВІСТІ З САРСЕЛЮ.** Леперіодичний бюлетень Акції-С. Париж-Мюнхен, листопад, 19
76. ч. 18. НТШ в Європі. Сторін 63+1 неп.
8. **ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ.** Суспільно-політичний і науково-літературний місячник, ч. 2,
Лондон, Лютий, 1977, Кн. 2./347/, Річник XXX. Сторін 131-256.
9. **ДЗВІН** Орган Консисторії УАПЦеркви Країн Південної Америки. Рік XXVII. ч. 4.
Вересень-Жовтень, 1976. Сторін 16. - Буенос-Айрес, Аргентина.
10. **ЖУРНАЛ ВИЩИХ УКРАЇНОЗНАВЧИХ СТУДІЙ** . англійською і дещо українською .
Осінь, 1976, ч. 1. Рік I. Торонто, Онт. Сторін 108.
11. **ГОЛОС ІЗ СУЧАСНИХ КАТАКОМБ.** Запис промови Г. К. Крючкова. Весна, 1976. с. 4.
12. **ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ.** Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Ор-
ганізацій. Метрополітальний Відділ Українського Конгресового Комітету А-
мерики. Нью Йорк, Рік. I. ч. 1. Ст. 8.
13. «ECHANGE» une réalisation de l'Association Franco-Ukrainienne Український журнал французькою мо-
Redaction-Administration : 26, Villa Auguste Blanqui вою. Листопад, 1976. ч. 28. Сторін 40.
75013 PARIS
14. **ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК.** Журнал Українського Лікарського Товариства Північної
Америки. Рік XXXIII. Ч. 3-4/82-83/. Липень-Жовтень, Чикаго, 1977, ст. 69+3.
15. **СВАНГЕЛЬСЬКИЙ РАНОК.** Український християнський кварталник. Жовтень-гру-
день, Дуннвуд, Джорджія, ЗСА, ч. 1124-1126, Рік 76-й. 1976, сторін 16.
16. **КРИЛАТІ.** Журнал Українського Юнацтва. Місячник, Грудень, 1976. Ч. 12. Рік XIV
Сторін 24. кольорові ілюстрації. Мюнхен.
17. **КАНАДЦІН.** Українсько-канадський журнал гумору. Ч. 4. 1976. /Двомовне ви-
дання: українсько-англійське/. Вінніпег, Канада. Сторін 16.
18. **НАШ СВІТ.** Журнал господарсько-кооперативної і громадської думки. Рік XX,
ч. 1./197/, лютий, 1977. сторін 24./Видає Самопоміч. Нью Йорк./
19. **НОВІ СКРИЖАЛІ.** Орган Ради Ініціаторів Соборного Храму Рідної Віри. ч. 4.,
/41/. Жовтень-Грудень, Вінніпег, 1976. Сторін 350-394.
20. **ПЕРЕМОЖЕЦЬ.** Академія Св. Юра в Нью Йорку. ч. 1. Рік 3. Зима, 1975. Сторін 10.
21. **ПРОМІНЬ.** Місячник. Видає Союз Українок Канади. Вінніпег, 1977. ч. 3. Березень
Рік XVII. Сторін 32.
22. **ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ.** Орган Пластової Думки. Торонто, ч. 4/51/, 1976, Жовтень -
Грудень, Сторін 64.
23. **ПАРАФІЯЛЬНІ ВІСТІ.** Парафії Покрови-Пресвятої Богородиці Української По-
місної Католицької Церкви у Клівленді-Пармі, Огайо. Рік III. ч. 11/12. с. 48
24. **УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО.** Місячник УПЦеркви в ЗСА. Рік XXVIII. ч. 2. Со,
Бавнд Брук, Н. Дж., 1977. Сторін 28.
25. **ЮНАК.** Місячник Пластової Молоді. Торонто, Рік XV. ч. 1/160/, 1977. Сторін 28.
26. **ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК.** Двожизневик. УЦерква свв. Володимира й Ольги в Чикаго.
Рік X. ч. 3/200/. 30 січня, 1977. Сторін 12. /Ілюстроване видання/.
27. **Н А Ш Г О Л О С.** Місячник АУА. Рік IX. ч. 3. Березень, Трентон, 1977, ст. 20.

Declaration

"Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers."

Universal Declaration of Human Rights, Article 19.

We, Ukrainians, live in Europe, which in the first half of the twentieth century has been twice ravaged by war. These wars covered the Ukrainian land with blood, as they did the lands of other European countries. And that is why we see as illegal the fact that Ukraine, a full member of the UN, was not represented by its own delegation at the Helsinki Conference on European Security and Cooperation.

We realize that according to the treaty of December 27, 1922, forming the Soviet Union, all international agreements, signed by the Government of the Soviet Union, also encompass Ukraine. It follows, therefore, that the Declaration of Human Rights as well as the Declaration of Principles, on which the signatory nations of the Helsinki Conference are to base their relations, are in effect also in Ukraine.

Experience has shown that the implementation of the Helsinki Accords (especially the humanitarian sections) cannot be guaranteed without the participation of the citizenry of the signatory-nations. For this reason, on November 9, 1976, we formed the Ukrainian Public Group To Promote the Implementation of the Helsinki Accords. Since the humanitarian articles of the Final Act of the Conference on European Security and Cooperation are based wholly on the Universal Declaration of Human Rights, the Ukrainian Public Group has set for itself the following objectives:

1. To acquaint the Ukrainian public with the Declaration of Human Rights; to strive to have this international document become the basis of relations between the individual and the state;
2. Convinced that peace among nations cannot be guaranteed without free contacts between peoples and the free exchange of information and ideas, to actively promote the implementation of the final Act of the Conference on European Security and Cooperation;
3. To strive to have Ukraine, a sovereign European nation and member of the UN, represented by its own delegation at all international conferences dealing with the implementation of the Helsinki Accords;
4. In order to promote the free flow of information and ideas, to strive for the accreditation in Ukraine of foreign press correspondents, or the formation of independent news agencies, and the like.

The Group sees as its prime objective informing the signatory-nations and the world community about violations in Ukraine of the

Декларація

Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Хельсінських Угод

Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безборонно дотримуватись своїх переконань а також свободу шукати, оприлюднювати й поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Загальна Декларація
Прав Людини, ст. 19.

Ми, українці, живемо в Європі, яка впродовж першої половини ХХ століття двічі була сплюндрована страшиливими війнами. Ці війни заливали кров'ю українську землю так само, як землі інших європейських країн. Особливо ми вважаємо неправомірним той факт, що Україна, котра є повноправним членом ООН, не була представлена окремою делегацією на Хельсінській нараді з питань безпеки та співпраці в Європі.

А проте ми беремо до уваги, що за Договором від 27 грудня 1922 року про створення СРСР всі міжнародні угоди, підписані урядом Радянського Союзу, діють також на території України. Звідси випливає, що Декларація Прав Людини а також Декларація Принципів, котрі є держави-учасники Хельсінської наради мають керуватися у своїх взаєминах, поширюються також на український народ.

Досвід показує, що виконання Хельсінських Угод (особливо в гуманітарній частині) не може бути забезпечене без участі широкого громадськості країн-учасниць. Виходячи з цього, 9 листопада 1976 р. була створена Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Хельсінських Угод. Оскільки гуманітарні статті Прикінцевого Акту наради з питань безпеки та співпраці в Європі повністю ґрунтуються на Загальній Декларації Прав Людини, Українська Група Сприяння ставить за мету:

1. Сприяти ознайомленню широких кіл української громадськості з Декларацією Прав Людини. Домагатися, щоб цей міжнародний правовий документ став основним у відносинах поміж Особою і Державою.
2. Виходячи з переконань, що мир між народами не можна забезпечити без вільних контактів поміж людьми а також без вільного обміну інформацією та ідеями, активно сприяти виконанню гуманітарних статей Прикінцевого Акту наради з питань безпеки і співпраці в Європі.
3. Домагатися, щоб на всіх міжнародних нарадах, де мають обговорюватись підсумки виконання Хельсінських Угод, Україна як суверенна європейська держава і член ООН була представлена окремою делегацією.
4. З метою вільного обміну інформацією та ідеями домагатися акредитування на Україні представників зарубіжної преси, створення незалежних прес-агенств тощо.

Своїм головним завданням Група вважає ознайомлення урядів країн-учасниць і світової громадськості з

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Universal Declaration of Human Rights and the humanitarian articles accepted by the Helsinki Conference. To this end our Group:

a. Accepts written complaints about violations of Human Rights and does everything within its power to bring them to the attention of the governments that signed the Helsinki Accords and the world community;

b. Compiles this information on the state of legality in Ukraine and, in full accordance with Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights, disseminates this information without regard for national boundaries;

c. Studies instances of violations of Human Rights with respect to Ukrainians living in other republics in order to bring this information to light.

In its activity the Group is guided not by political but by humanitarian and legal considerations. We realize that the entrenched governmental bureaucracy, which continues to grow, can take countermeasures against our legitimate aspirations. But we also fully understand that the bureaucratic interpretation of Human Rights does not reflect the full meaning of international legal agreements, signed by the Government of the USSR. We accept these documents in their widest interpretation, without bureaucratic distortions or arbitrary limitations by officials or official agencies. We are fully convinced that only through this understanding of the Universal Declaration of Human Rights and the Helsinki Accords can a real relaxation of international tensions be achieved. It is to this end that we dedicate the humanitarian and legal activities of our Group.

The Members of the Ukrainian Public Group To Promote the Implementation of the Helsinki Accords:

Name	Signature	Address
Oles BERDNYK		Kiev-159, bulvar Lukhachova 8-b, kv. 16.
Petro HRYHORENKO		Moskva, H-21, Komsomolsky Prospekt, No. 14, kv. 96.
Ivan KANDYBA		Lvivska obl., s. Pustomyty, vul. Shevchenka, 176.
Levko LUKIANENKO		Chernihiv, vul. Rokosovskoho, No. 41-b, kv. 41.
Oksana MESHKO		Kiev, 86, vul. Verbolozna, 16.
Mykola MATUSEVYCH		Kiev, vul. Lenina 43, kv. 2.
Myroslav MARYNOVYCH		Kiev, 84, Koncha-Zaspa, 1, kv. 8.
Mykola RUDENKO (head of the Group)		
Nina STROKATA		
Oleksiy TYKHNY		Donetska obl., Kostiantynivsky r-n., Khutir Izhevka

November 9, 1976

The signed copy is retained by the Group.

12/5/76 (signed) Mykola Rudenko

фактами порушень на території України Загальної Декларації Прав Людини та гуманітарних статей, прийнятих Хельсінською Народою. З цією метою Група Сприяння:

а) приймає письмові скарги про порушення Прав Людини і робить усе необхідне, щоб ознайомити з ними уряди, які підписали Хельсінські Угоди, а також світову громадськість;

б) опрацює зібрану інформацію про правовий стан на Україні та згідно зі ст. 19 Загальної Декларації Прав Людини поширює її незалежно від державних кордонів;

в) вивчає факти порушення Прав Людини стосовно українців, котрі живуть в інших республіках, щоб надати цим фактам широкого оприлюднення.

Група у своїй діяльності керується не політичними, а лише гуманітарно-правовими мотивами. Ми свідомі того, що багаторічна бюрократизація державного життя, котра дедалі зростає, здатна викликати протидію нашим законним прагненням. Але ми також добре знаємо, що бюрократичне тлумачення Прав Людини не вичерпує того, що несуть у собі міжнародні правові документи, підписані урядом СРСР. Ми приймемо ці документи в їхньому повному обсязі — без бюрократичних перекручень та свавільних урізань з боку службових осіб чи державних установ. Ми глибоко переконані, що лише таке розуміння Загальної Декларації Прав Людини і Хельсінських Угод здатне створити скрапне відпруження у міжнародних відносинах. Саме цій великій меті повинна бути присвячена гуманітарно-правова діяльність нашої Групи.

Члени Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Хельсінських Угод:

Ім'я та прізвище:	Підпис:	Адреса
Олесь БЕРДНИК		Київ-159, бульвар Лихачова 8-б, кв. 16.
Петро ГРИГОРЕНКО		Москва, Г-21, Комсомольський проспект Но. 14, кв. 96.
Іван КАНДИБА		Львівська обл., с. Пустомити, вул. Шевченка, 176.
Левко ЛУК'ЯНЕНКО		Чернігів, вул. Рокосовського, Но. 41-б, кв. 41.
Оксана МЕШКО		Київ, 86, вул. Верболозна, 16.
Микола МАТУСЕВИЧ		Київ, вул. Леніна 43, кв. 2.
Мирослав МАРИНОВИЧ		Київська обл., Васильківський р-н, с. Калинівка.
Микола РУДЕНКО (керівник Групи)		Київ, 84, Конча-Заспа, 1, кв. 8.
Ніна СТРОКАТА		
Олексій ТИХИЙ		Донецька обл. Констянтинівський р-н, хутір Іжевка.

9 листопада 1976 р.

Підписаний примірник зберігає Група Сприяння

Микола Руденко

5.XII.76.

ВОІСТИНУ ВОСКРЕС

ДРУКАРНЯ в ЗАБЛУДОВІ

(Подав М. Кремянченко) *(Boicles)*

Пов'язаність родини Г. О. Ходкевича одночасно з Білорусією і з Україною, близькість Забудова до білорусько-української етнічної межі спричинилися до того, що в розумінні Г. Ходкевича і його дружини К. Вишневецької «проста мова» означала своєрідне білорусько-українське «койне», властиве багатьом літературним пам'яткам того періоду. Важливо мати це на увазі, бо Г. О. Ходкевич, засновуючи друкарню, прагнув видати книжки саме в перекладі на «просту мову», зрозумілішу і для білорусів і для українців, ніж мова церковнослов'янська. Що такий переклад був дуже потрібний, видно з тієї популярності, яку мали рукописні білоруські та українські «учительні євангелія». Сам Ходкевич писав у передмові до Євангелія учительного, що «помыслил... ижебы сию книгу *выразумѣния ради простых людей* преложити на простую молву, и имѣл о том попечение великое» (курсив мій.— Я. І.). На жаль, гетьману відрядили робити це: «И совещаша ми люди мудрые в том писмѣ, иже прекладаніем з давных пословиц на новые помылка чинится немалая, якоже и нинѣ обрѣтаема в книгах новаго перевода». Намір Григорія Ходкевича видати перекладене Євангеліє учительне було здійснено щойно єв'їнською друкарнею 1616 р., причому частина тиражу присвячена Ганні Ходкевичівні — внучці Єроніма, брата Г. Ходкевича. Припускають, що в другій половині XVI ст. проти таких перекладів виступили емігранти з Росії — князь Курбський, колишній троїцько-сергіївський ігумен — старець Артемій, який жив при дворі князя Юрія Слуцького. Та й Іван Федоров міг побоюватися, що у наборі книги «простою мовою» він би припустився більше помилок, ніж у текстах церковнослов'янською мовою, йому добре знайомою.

Що ідея зробити друквані книги зрозумілими для «простих людей» була особисто близька самому Ходкевичу і відмовився від неї він лише під тиском тогочасних літературних авторитетів, видно з того, що і пізніше він повертався до наміру перекладати церковнослов'янські книги на народнорозмовну мову. І знову вдалося його переконати, що перекладання може призвести до помилок, через які «ереси умножаются». В таких умовах обидва відомі заблудівські видання, всупереч планам видавця, вийшли церковнослов'янською мовою, а риси білоруської мови є лише у передмовах Ходкевича і, меншою мірою, у передмовах від друкарів.

Те, що в передмовах заблудівських видань чітко підкреслено первісний намір видавати книжки «простою мовою», не дозволяє погодитися з гіпотезою М. Гембаровича, начебто ініціатор заснування Забудівської друкарні — старець Артемій. Останній, навпаки, міг бути в числі тих, які спонукали Ходкевича модифікувати свій план. Неправдоподібні і припущення, що головними мотивами заснування друкарні була опозиція гетьмана Люблінській унії і прагнення протиставитися протестантській пропаганді. Насправді, поширення писемності як «простою мовою», так і церковнослов'янською, мало велике значення для протидії всім формам денационалізації, насамперед для захисту від католицької експансії. Недарма не протестантів, а саме католиків найбільше непокоїли звістки про заснування православних друкарень.

Заблудівське Євангеліє учительне — книга формату фоліо, вона відкривається скромним титульним аркушем, де під заставкою тим же шрифтом, що і решта тексту, вказано її назву, місце видання і прізвище видавця, час, протягом якого друкувалася книжка (від 8 липня 1568 р. до 17 березня 1569 р.).

Видання містить складений у кінці IX ст. одним з найвизначніших представників «золотого віку» болгарської писемності Костянтином Преславським збірник бесід (казань) на недільні євангельські читання. Більшість їх — скорочені переклади бесід Іоанна Золотоустого, Кирила Олександрійського та інших візантійських авторів; сам Костянтин був автором однієї з бесід, вступів і передмов до кожної бесіди і загальної передмови до книжки.

В заблудівському Євангелії учительному, крім творів візантійського та болгарського походження, було видруковано «Кирила недостойного мніа слово на вознесеніє господне» — твір одного з найвизначніших представників літератури Київської Русі турівського єпископа Кирила

Порівняння тексту «Слова...» Кирила Турівського з публікацією, здійсненою на основі найстарішого списку (XIII ст.) не виявило істотних відмінностей, а лише орфографічні зміни і перестановки окремих слів. У тих випадках, коли списки XVI ст. відмінні від найстарішого,

текст заблудівського друку йде за пізнішими текстами. Лише в окремих випадках зустрічаємо варіанти, яких нема ні в одному з опублікованих рукописів. Послідовно усунуто ряд орфографічних болгаризмів («ъ» в кінці слова, редуковані голосні, написання «гы», «хы»). З другого боку, давньоруські форми з «ж» замінені формами з «жд». Давньоруський гіперизм «Олеон» замінено на «Елеон», замість «цесар» надруковано «цар», замість «бо» відновлено старослов'янське «убо».

Євангеліє учительне, закінчене у березні 1569 р., було останньою спільною працею Івана Федорова і Петра Мстиславця. Наприкінці вересня того ж року Іван Федоров вже самостійно почав друкувати в Заблудові Псалтир з Часословцем, а його колега переїхав до Вільна.

Історики часто пояснювали від'їзд Петра його незгодами з Іваном Федоровим. Ймовірніше, однак, інше пояснення. Саме під ту пору у Любліні відбувся сейм, що проголосив унію, тобто фактичне підпорядкування Великого князівства Литовського феодальній Польщі. Припускають, що Петро Мстиславець як білорус краще усвідомлював, що означала ця зміна, і тому попрямував до Вільна, де низка білоруських міщан-патрицив і шляхтичів задумували організувати друкування для боротьби проти наступу на політичні і культурні права білоруського народу. Ініціаторами відкриття друкарні стали уїтський староста Іван Зарецький і його брат, віленський бурмистер Зеновій Зарецький. Значні матеріальні засоби для відкриття друкарні надали віленські міщани Кузьма і Лукаш Мамоничі, в будинку яких і відкрилася друкарня. Співвласниками вважалися Кузьма Мамонич і Петро Мстиславець, але технічним керівником, без сумніву, був Мстиславець. Він видрукував у Вільні Євангеліє (1575) і Псалтир (закінчений в січні 1576 р.). Дальша доля Петра Мстиславця невідома. Його шрифти зустрічаються у пізніших острозьких виданнях — Книзі о постичестві 1594 р., Букварі 1598 р., Часослові 1602 р. В цих книжках, як і в деяких інших острозьких публікаціях (Маргарит, 1595; Опис на лист Іпатія Поця, 1598, Лікарство на оспалій умисл чоловічий, 1607) є і відбитки з віленських дереворитних дошок Мстиславця. Використовувалися дошки Мстиславця і іншими українськими друкарями — Кирилом Транквіліоном Ставровецьким (почаївське «Зерцало богословії» 1618 р.), Тимофієм Вербицьким (два Часослови, Псалтир 1628 р., Требник, який Вербицький опублікував 1635 р. у Кимполунгу в Румунії), українсько-білоруським друкарем Спиридоном Соболевим, румунськими друкарями в Говорському і Дяльському монастирях. Ці ж друкарі вживали і дошки з московського Апостола — очевидно, ті що перейшли до Мстиславця при розділі майна між ним та Іваном Федоровим.

Поки Петро Мстиславець займався підготовкою до відкриття нового друкарського підприємства у Вільні, Іван Федоров розпочав, цим разом уже сам, друкування у Заблудові Псалтиря з Часословцем. Вперше кирилична книжка, де було поєднано Псалтир з послідуванням і Часослов, була опублікована Віченцо Вуковичем у Венеції 1545 р., однак заблудівське видання не подібне до венеціанського. Перше самостійне видання Івана Федорова — формат чотвірки, найбільш повний примірник (лондонський) має 370 аркушів, але ймовірно їх було 374. Перші 18 аркушів нумеровані, з них аркуші 9—12 позначно зростаючою кількістю дужок. Повна сторінка складається з 17 рядків. Лицева сторона першого нумерованого аркуша відіграє роль скромного титульного аркуша, на якому таким шрифтом, яким видрукувана вся книга, вказана її назва, зазначено, що друкувалася вона «В мѣсте Заблудовью» від 26 вересня 1569 р. до 23 березня 1570 р. На звороті — герб Г. О. Ходкевича. На 2-му нумерованому аркуші «Иван Феодорович Москвитин» просить виправляти можливі помилки і його не викликати за них. На 3—5-му нумерованому аркуші — передмова Г. О. Ходкевича, який пише, що він «учинил варстат друкарский» для видрукування Псалтиря, у текст якого порівняно «з ьными Псалтырми» внесено виправлення, «де в чом помылка была». Далі йде «Предословіє» і «Чин како подобает пѣти Псалтырь», а на звороті 18-го нумерованого аркуша — гравюра із зображенням царя Давида.

Виявлений англійським книгознавцем примірник зберігається у бібліотеці лондонського Лембетського палацу — резиденції Кентерберійських архієпископів, які очолюють англіканську церкву. Оправа не оригінальна, але вона має суперекслібрис з гербом архієпископа Річарда Бенкрафта (1544—1610). Отже, книжка була в Лембеті вже на початку XVII ст. Бенкрафт, який навчався у Кембріджі, був з 1597 р. лондонським єпископом, з 1604 р. — кентерберійським архієпископом,

з 1608 р. — канцлером Оксфордського університету. Він писав спрямовані проти пуритан публіцистичні твори, керував редагуванням офіційно схваленого англійського тексту біблії. Саме цим можна пояснити зацікавлення його церковнослов'янськими літургічними текстами.

Ходкевич дбав про матеріальне забезпечення друкаря і дарував Іванові Федорову (не знаємо, у власність чи у орендне володіння) «чимале село». У передмові до Псалтиря Г. О. Ходкевич обіцяв і надалі не шкодувати праці й коштів на видання книжок для білорусів та українців: «Я також і вперед праці и накладу моего жаловати не буду и другыя книги... друковати дам» (арк. 6 нenum.). Однак незабаром Ходкевич відмовився від планів, які виношував так довго. Як пише першодрукар, гетьман, захворівши перед смертю, повелів Іванові Федорову припинити друкарство і зайнятися рільництвом. В чому причина такої зміни настроїв Г. О. Ходкевича? Вказують, що становище Ходкевича стало більш хитким, бо 1 липня 1569 р. підписано унію, згідно з якою Польща і Велике князівство Литовське об'єдналися в одну державу (Річ Посполиту), причому більшість українських земель Литовського князівства перейшла до складу Корони — польської частини Речі Посполитої. І після унії один з найвищих сановників Великого князівства Литовського і всієї Речі Посполитої аж ніяк не втратив юридичних і економічних можливостей займатися видавничою діяльністю. Але він вже був хворий. Помер Ходкевич в листопаді 1572 р., проте ще за деякий час перед смертю, як видно зі слів Івана Федорова, Г. О. Ходкевич впав у психічну депресію, яка лише посилилася внаслідок невдачі спрямованої проти унії політики його самого та інших православних магнатів. Ходкевич відійшов від політичного життя, відмовився і від просвітницьких планів. Ось чому Псалтир з Часословом 1570 р. став останнім заблудівським виданням.

Хоч у Заблудові вийшло всього дві книжки, у змісті й оформленні їх було чимало нового, і роль цих книжок у культурному житті була значною. Повну рацію мають ті сучасні дослідники, які роблять висновок, що «Заблудівська друкарня — яскрава сторінка в історії білорусько-українського книгодрукування». Вона відіграла істотну роль у культурних зв'язках Білорусії та України.

Ісаєвич, Я. Д. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. Львів, 1975.

Прилюдна подяка!

...Я упав, і Ти підніс мене Господи...
(Псал.)

Щиро дякую Всемогучому Богові за терпіння і видужання!

Всч. о. Христофорові, ЧСВВ з Нью Йорку, за багаторасові відвідини й за духову поміч!

Родині, Приятелям, Знайомих і всім тим, що усно, по-телефоні та листовно висловили побажання видужання й жертвували свої молитви за моє видужання — висловлюю мою ЩИРУ ПОДЯКУ!

МИКОЛА СИДОР ЧАРТОРИЙСЬКИЙ,
Ваш довжник у молитвах

У США студію цього року на університетах та різних високих школах 264,000 чужинецьких студентів. В СРСР студіює 44,000 чужинецьких студентів із 138 країн. З американських університетів вийшло 41 прем'єрів різних країн. Із теперішніх голів держав студіювали в США: французький президент д'Естейнг, німецький канцлер Шмід, австрійський канцлер Крайскі, єгипетський президент Садат та індійський прем'єр Індіга Ганді.



УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Головна Управа

2247 West Chicago Avenue

Chicago, Illinois 60622

ЗАКЛИК НА ДОПОВІДІ

Зацікавлених Колег, які б хотіли дати доповіді на нашій наступній Конвенції, що відбудеться в днях від 27 - 30 травня 1977 р., просимо надіслати заголовок та підсумки доповіді до дня 1 березня 1977 на низче подану адресу. V. Truchly, M.D.
4625 Lone st.
Western Springs
Ill. 60558

Д-р. М. Б о й к о

ВІДВАЖНЕ ШАРЖУВАННЯ "ЗНАВЦЯ" ПЕРІОДИКИ

Мгр. Микола Кравчук помістив в "Українській Книзі" чч. 2-3, 1976, статтю п.з. "Українська преса в англomовній Енциклопедії Українознавства, зауваження та поправки". Автор на стор. 51 цієї статті каже, редакція ЕУ користувалася "Історією української преси", Аркадія Животка, яка, мовляв має "багато помилок". Ми дозволимо запитатися Шановного Автора, на яких авторитетних джерелах він основує своє твердження? Його критику ми назвали "відважним шаржуванням", бо автор як професійний бібліотекар мусить собі глибоко усвідомити, що найблищу до правди бібліографію може скласти лише центральна бібліотека даної країни, або наукова установа в обох випадках з десятками, а навіть сотками співробітників розселених по всій країні. Натомість індивідуальні бібліографії, особливо періодики - є лише орієнтаційними списками, бо хоча й вони покликуються на джерела (автор вищеназваної статті зовсім не подає відсилок до джерел, на яких він опирає свої "зауваження та поправки", отже, він сам себе вважає за авторитет у цій справі) звідки відомості були запозичені, то однак вони не описують якоїсь назви за оригінальним примірником. Іншими словами - це відомості з другої, а навіть третьої руки. Звідси вони завжди будуть приблизні, але ніколи докладні. Ми знаємо, що п. Кравчук найбільше робить виписок з матеріалів наявних в бібліотеці університету Індіана - слов'янська секція на 5-ій підлозі.

Автор цієї статті належить до співробітників ЕУ ще від 1953 р. і знає скільки труднощів скласти якесь гасло, чи статтю не маючи належних архівів і мало публікованого на цю тему. Від цього часу прибуло дещо більше матеріалу, який часто доводиться виправляти згідно з історичною правдою.

В нас бібліографія є найвідсталішою ділянкою студій і дослідів. В. А. Ігнатієнко свій довідник преси закінчив 1916 р. (неповний). На Західних землях України в цій ділянці працював Е. Ю. Пеленський, а на еміграції А. Животко видав "Історію української преси" (2-ге видання Регенсбург, 1946) і це все. Остання назва лонедавна була в нас джерельною. До того ще слід додати десятки статей на цю тему розкидані по різних часописах і журналах. Але повнішого кодексу української періодики у нас покищо від 1916 р. немає.

В "Українській Книзі" ч. 1, 1972 р. була поміщена аналогічна стаття з приводу появи "Бібліографія періодики Волині" (Блумінгтон, 1970) підписана псевдом: О. Літописець. Беручи серйозно до уваги "Бібліографічний терор" ми дозволимо в цій статті ближче вглянути в цю справу.

З багаторазових оголошень, особливо серед бібліотекарів, знаємо, що п. Кравчук почав працю над бібліографією української періодики десь у 1960 р. В 1967 р. він дістав від Дослідного Центру університету Індіана в Блумінгтоні 725 дол. на виготовання рукопису української періодики земель Західньої України. В 1970 р. п. Кравчук склав письмову заяву у вищезгаданому центрі, що коли рукопис буде надрукований - примірник буде "вам переданий". Від того часу минуло вже сім років і слід по бібліографії періодики загинув. Отже, від 1960 р. вже минуло 17 років, частина бібліотекарів вже відійшла на пенсію, а плянованої бібліографії нема.

Десь у 1973 р. вищеназваний виділив зо свого зібрання певну частину і назвав її (приблизно) "Бібліографія української періодики в Північній і Південній Америці" і знов дістав грошеву допомогу (сума мені невідома). Гроші круглі - покотилися. В останнім році "знавець періодики" був на піврічній платній відпустці, здається, з метою викінчити пляноване. З приватних вісток довідуємося, що останній список періодики має бути дипломною працею на академічний ступінь УВУ, чи, можливо, деінде. Отже, як бачимо особиста користь і вигода автора стали першою, а загальна справа зовсім зникла.

Ми не хочемо вести полеміки в цій справі, чи робити особистих порад хунків, але бачимо, що у вищеназваної особи щось не йде з допомогою загальної справі, а на появу писань інших з ділянки періодики то шаржувати з позицій знавця справи - можна.

Окремими статтями в пресі ми ніколи не направимо бібліографічних недоліків і не сягнемо академічного рівня, бо це ніколи не буде цілістю, а лише частина її.

Ми публічно вимагаємо від Пана Магістра Миколи Кравчука чимскорше опублікувати всякими можливими засобами "Бібліографію української періодики Західньої України від 1920 р.", на рідних землях і на місцях нашого поселення, можливо до 1960 р., згідно кількарізкових оголошень в обіжних листах українських бібліотекарів бувшого ТУБА. Бо на той проєкт уже затрачені гроші американського податковця, як також складена письмова обіцянка. Тому ця праця належить до нас усіх. В академічному світі дане слово зобов'язує.

Отже парадокс. - з "великої бібліографії" зробилася мала, а з мейшої - студійна теза; на це все витрачено тисячі доларів і 17-ть років самохвальби.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Школа Красного Мистецтва в Бенф, Альберта, співпрацюючи із головним відділом Музею Союзу Українок Канади, знову улаштовує Курси Українського Народного Мистецтва. Слідуючі курси відбудуться в серпні, 1977 року в Школі Красного Мистецтва т.зв. "Бенф Центр":

Писання Писанок	15 - 19 серпня, 1977
Тканина (Рушники)	15 - 26 серпня, 1977
Вишивка (Низинкова і Яворівкова)	22 - 26 серпня, 1977

під інструкторським проводом головного музею в Саскатуні.

Ті особи котрі хочуть податися на стипендії в курсах тканини і вишивки мають подати свої аплікації до Школи Красного Мистецтва в Бенф, Альберта найпізніше до 15-ого березня, 1977. Всі інші аплікації приймаються до 30-ого червня, 1977. Про дальші інформації та аплікаційні форми проситься подавати на адресу:

Banff Centre
School of Fine Arts
Box 1020
Banff, Alberta TOL 0C0



З ДОРОГИ! СТАЛІНСЬКА ДЕМОКРАТІЯ

КНИГОДРУКУВАННЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ КНИГ

(Подав Максим Волинський)

(Souko)

Книжку свою Юрій Дрогобич опублікував 7 лютого 1483 р. у римській друкарні Евхаріуса Зільбера. У віршованому вступі до неї він писав: «Хоч і далеко від очей простори неба, та не такі віддалені від розуму людського». І у власній науковій діяльності вчений прагнув знайти раціональне пояснення окремих подій, виходячи, звичайно, з властивого його епосі рівня природничонаукових знань. Книга Юрія Котермака (Дрогобича), як і весь його життєвий шлях, є яскравим прикладом міжнародних культурних зв'язків, що сприяли поширенню ідеології гуманізму. А це, в свою чергу, було однією з важливих передумов розповсюдження друкарства в країнах Східної Європи.

Книжка Юрія Дрогобича, як і більшість тогочасних видань, написана латинською мовою, що довго залишалася міжнародною мовою науки. Але вже в другій половині XV ст. з'явилося чимало друкованих книжок на живих мовах різних народів. Найстарішою друкованою книжкою однією з слов'янських мов стала чеська «Хроніка троянська» (переклад твору Гвідо делла Колонна), що вийшла в Пльзні бл. 1474 р. (за іншими даними — 1468 р.). Хорватське друкарство започаткував церковнослов'янський Місал 1483 р., видрукований глаголичним шрифтом.

Склалося так, що східнослов'янська кирилична друкарня була заснована не на території однієї зі східнослов'янських країн, а в столиці і найбільшому економічному центрі тогочасного Польського королівства — Кракові, де в той час мешкало багато українців і білорусів. Саме тут наприкінці XV ст. вийшли перші чотири книжки, надруковані кирилицею церковнослов'янською мовою. Дві з них (Часослов і Октоїх) мають позначення про закінчення їх друку в Кракові 1491 р. міщанином-німцем Швайпольтом Фіолем. Тим самим шрифтом надруковані Тріодь пісна (в жодному з її примірників нема вихідних даних) і Тріодь цвітна (сторінка з позначенням прізвища Фіоля збереглася лише у примірнику, який нещодавно виявлений у м. Брашові) ⁴.

За авторитетним визначенням П. В. Владимірова, Октоїх найбільш пов'язаний з українськими рукописами, а Часослов міг бути надрукований за українським списком з російського протографа ⁵. В обох Тріодях використано текст південнослов'янської редакції, що була дуже поширена у східних слов'ян. У правописі всіх першодруків впадають у вічі середньоболгарські риси, які на той час були особливо характерними для пам'яток з українських земель ⁶. Таким чином, в текстах найстарших кириличних видань знайшли відображення міжнародні культурні взаємини України, зокрема плідні зв'язки української писемності з писемністю російського і болгарського народів.

На призначення видань Фіоля в першу чергу для українських і білоруських читачів вказує мова і зміст післямов Октоїха та Часослова, датування їх за ерою «від Рздва Христового». Численні примірники видань Фіоля вже в XVI і особливо у XVII ст. були привезені з України і Білорусії до Росії, де довго використовувалися і дбайливо зберігалися (особливо у старообрядницьких громадах). Цей факт — ще одно яскраве свідчення інтенсивності культурних взаємин між слов'янськими народами.

Деякі дослідники вважають незрозумілими мотиви, з яких Фіоль у колофонах Часослова і Октоїха підкреслював своє німецьке походження ⁷. Гадаємо, що справжні ініціатори видання — православні воліли залишатися у тіні, бо знали, що німця-католика меншою мірою зможуть запідозрити у бажанні видавати книжки на шкоду католицькій вірі. Згадка про те, що друкар — «німецького роду», ймовірно, мала на меті створити враження, що друкарня — чисто комерційне підприємство, замаскувати справжні мотиви її організаторів. Незважаю-

чи на такі заходи обережності, над друкарнею збиралися хмари. У листопаді 1491 р. Фіоля ув'язнили як еретика. Процес проти друкаря був насправді процесом проти друкарні ⁸. Як підкреслила Є. І. Кацпржак, Фіолю було заборонено друкарську діяльність, бо католицька ієрархія вважала його видання формою протесту населення поневоленої України ⁹.

Вже 1498 р. у Фіоля не було жодного примірника його друків. Мабуть, тираж було передано замовцям видання. Хто ж спонукав Фіоля зайнятися кириличним друкарством, хто був замовцем літургічних православних книг? Дослідження останніх років проливають світло

і на це питання, хоч конкретних осіб, які були ініціаторами заснування друкарні, не виявлено. Дослідники слушно підкреслюють, що ґрунт для створення слов'янського друкарства готувала діяльність гуманістично настроєних освітніх діячів, зокрема українців, що викладали і навчалися у Краківському університеті. З гуманістами мали зв'язки і сам Фіоль, і Йоган Турзон, який брав участь у фінансуванні першої кириличної друкарні.

Втім, ініціаторів видання літургічних книг церковнослов'янською мовою природніше шукати не в університеті, який, незважаючи на наявність певної кількості некатоліків, залишався суто католицькою установою. Набагато більше, ніж університетські магістри, у виданні церковнослов'янських книг була зацікавлена ієрархія українсько-білоруської православної церкви. Найбільш ймовірно припустити участь в організації друкарні єдиного відносно близького до Кракова православного культурного центра — Перемишльської єпископії. Підпорядкована їй територія доходила до західних меж української етнічної природи (у південно-східній частині Краківського воєводства), включаючи також українські закарпатські землі. До єпархії належали такі економічні та культурні центри, як Сянік, Ярослав, Самбір, Дрогобич, Городок. У XVII—XVIII ст. видання Фіоля були поширені у різних частинах Перемишльської єпархії: у самому Перемишлі, в Прикарпатті і на Закарпатті. Перемишль краще, ніж інші західно-українські міста, зберіг культурні традиції доби Перемишльського, Галицького і Галицько-Волинського князівств. Ще з тих часів колишнє столярне місто і важливий центр літописання залишилося осередком розвитку письменства і образотворчого мистецтва. До єпархіальної книгозбірні надходили книжки не лише з України і Білорусії, але й з Молдавії, південнослов'янських країн, Польщі. Міста Перемишльської єпархії довго залишалися центрами книгописання. З Перемишлем пов'язані і досягнення тогочасного монументального малярства. Так, художник Гайль (Юіль?) згідно з виданою в Городку 1426 р. королівською грамотою одержав перемишльську парафію Різдва в Городищі як винагороду за малярські праці у Сандомирській, Краківській і Серадській землях. З його діяльністю пов'язують чудові фрески кінця XIV—початку XV ст. у Вислиці (Південна Польща). Пам'ятки мистецтва з Перемишльщини свідчать про знайомство західноукраїнських малярів з південнослов'янським і молдавським мистецтвом. Досить згадати ікони перемишльської школи XV—XVI ст., фрески Лаврівського монастиря.

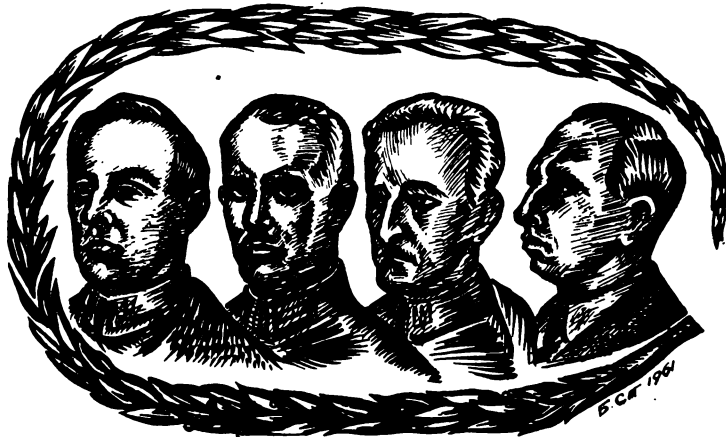
У 80—90-ті роки XV ст. на чолі перемишльської кафедри стояв досить діяльний єпископ Йона. Є всі підстави припускати, що на культурно-освітній ниві з ним співпрацювали й інші єпархіальні осередки (насамперед володимир-волинський, холмський, луцький), митрополит «київський і вся Русі» Симеон (1481—1488). Співчутливо ставилися до діяльності українсько-білоруської ієрархії окремі українські та білоруські магнати, а також господарі Молдавії.

Висловлена тут гіпотеза про зв'язок першої кириличної друкарні з перемишльським осередком вимагає, звичайно, дальших досліджень, зокрема порівняння наявних у збірках Перемишльської капітульної бібліотеки (тепер у Національній бібліотеці у Варшаві) рукописів з краківськими друками.

У науковій літературі існує і ряд інших припущень. Так, у працях істориків нерідко висловлювався погляд, що Фіолю сприяв уряд Казіміра, або ініціаторами видання були ті православні магнати Великого князівства Литовського, які прагнули унії з Римом, зокрема маршалок двору Солтан і великокнязівський писар Івасько Сопіга. Однак відсутність при імені Казіміра титулу великого князя Литовського є серйозним аргументом проти припущення про зв'язок краківських видань з магнатами князівства. Головне ж те, що в тексті книжок нема жодних даних, які б підтверджували можливість їх використання для уніатської пропаганди. Видання церковнослов'янських книг сприяло зміцненню позицій українсько-білоруської православної церкви, протидії насильницькому окатоличуванню, яке вело до полонізації. Це завдання кириличної інкунабули виконали добре.

Поява кириличного друкарства створювала передумови для дальшого поширення грамоти і для поживлення літературного процесу. Недарма І. Я. Франко вважав цю подію «переломовим фактом» в історії українського письменства. В той же час, як показують особливості мови й оформлення перших кириличних друків, вони не лише були виявом українсько-білоруських культурних взаємин, але й стали істотним чинником дальшого їх зміцнення.

Віддаймо пошану героям



Найближча неділя до смерті Головного отамана Симона Петлюри і голови Проводу ОУН полк. Євгена Коновальця стала традиційним Днем героїв. В місяці травні кожного року українці вшановують па-

м'ять всіх борців і героїв, які життя своє віддали в боротьбі за щастя і волю свого народу, за право жити українському народові у власній вільній державі. У Дні героїв вшануємо й пам'ять Головного команди

ра УПА ген. Романа Шухевича-Чупринки, голови Проводу ОУН Степана Бандери і тисячів відомих і невідомих, які голови свої поклали на жертвовнику на цій. Ім і вічна слава і наш доземний поклон.

1941



1961

АКТ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

30. ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ

1. Волею українського народу, Організація Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави, за яку поклали свої голови цілі покоління найкращих синів України.

Організація Українських Націоналістів, яка під проводом її творця і вождя Євгена Коновальця вела в останніх десятиліттях кривавого московсько-більшовицького поневолення завзяту боротьбу за свободу, визнає увесь український народ не складати зброї так довго, доки на всіх українських землях не буде створена суверенна українська влада.

Суверенна українська влада zapewнить українському народові лад і порядок, всесторонній розвиток усіх його сил та задоволення його потреб.

2. На західних землях України твориться українська влада, — яка підпорядкується українському національному урядові, що створиться у столиці України — Києві.

Українська національно-революційна армія, що твориться на українській землі, боротиметься даліше проти московської окупації за Суверенну Соборну Державу і новий, справедливий лад у цілому світі.

Хай живе Суверенна Українська Держава!

Хай живе Організація Українських Націоналістів!

Хай живе Провідник Організації Українських Націоналістів — Степан Бандера!

Льва-Город, 30. червня, 1941 року.

ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО

Голова Національних Зборів

Голова Української Католицької Церкви Митрополит Андрей Шептицький та Голова Української Православної Церкви на Волині Митрополит Полікарп благословили Акт Національних Зборів і видали з того приводу окремі Пастырські Листи

Збираймо поштові м. ки України!

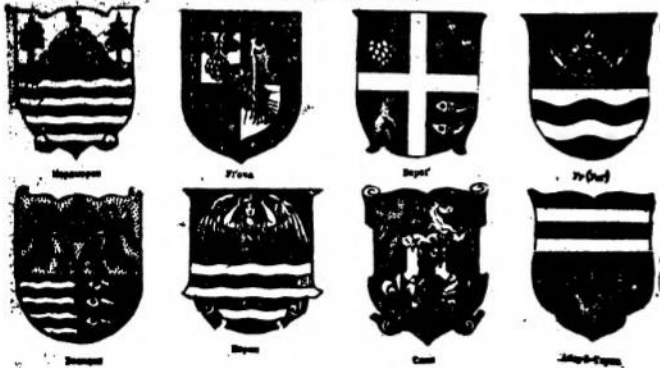
УКРАЇНСЬКИЙ перший Д Е Н Ь М А Р К И, 6. ТРАВНЯ 1976
Ukrainian First Postage Stamp Day - May 6, 1976

Включасмо Україну у міжнародне відзначування Дня Марки у 110-тім році від перших марок Земських Пошт в Україні (1866) і в 58-мім році поштових марок Української Держави з липня 1918, та в 76-тім році марочних випусків рідних громадських організацій у світі.

й переміни у світі, показує всякий поступ людства.



Герби Закарпатських Мул.



д. прелат д-р А. Волошин,
Президент Карпатської
України



► Населення США при
кінці 1976 р. досягло числа
216,451,900 осіб. В тому са-
мому часі Китай мав 848,
000,000, Індія 614,000,000,
СССР 254,000,000, Індонезія
139,000,000, Японія 111,000,
000 мільйонів і Бразилія
107,000,000.

1

**"Не забуваймо про меч,
учімося міцніше тримати
його в руках."**